

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

D[omi]nica xviii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

quō p̄mos accubit? eligerēt dicit ad illos
Cū inuitat̄ fueris. r̄c. Ubi tria nobis in
sinuantur p̄sideranda.

Primū: ē vanitas r̄gal̄ ambitōis.

Scōm: ē utilitas sp̄ual̄ hūilitatiōis.

Tertiu: ē eq̄tas final̄ retributiōis.

Primū igit̄ r̄c. Uñ dī. Cū inuitatus fue-
ris ad nu. n̄ dis. in p̄io lo. ne forte ho noza
te sit inuita. ab illo z venies q̄ te z illū in-
uitauit dicat tī. Da huic locū: z incipias
cū rubore nouissimū locū tenere. p̄s. Uñ
dī imp̄iū supercaltat̄z eleuatū sic cedros
libani: trāsui et ecce nō erat: q̄siuī eūz nō
est inuēt̄? loc? ei? **S**cōdo p̄ponit̄ utilit̄
tas sp̄ualis hūilitatiōis: cū dicit. S̄z cū vo-
cat̄ fueris ad nup. vadez recū. in no. loco
vt cū venerit q̄ te inuitauit dicat tibi. A-
mice ascēde sup̄ius. Et tūc erit tibi gl̄ia
corā simul discubentibz. Chryso. Subet
nos dñs in vltimo loco recubere nō soluz
vt corpe in nouissimo loco iaceam? s̄z et̄
aio: vt nouissimos nos eē oim̄ iu. acem̄z
Sine cā em̄ loco se hūiliat q̄ corde se p̄e-
fert. Notādū at̄ q̄ h̄ dñs n̄ intēdit docere
quō adq̄rere debeam? hūanā gl̄az: s̄z exē-
plo adq̄rēdi hūanā gl̄az docet nos adq̄-
rere celestē gl̄oriā. Jō etiā hāc acm̄ōnitio-
nē euāgelista parabolā vocat. Circa cuius
expositionē notandū q̄ triplices s̄t nuptie
ad q̄s inuitamur. Prime s̄t nuptie cul-
pe. He celebrant̄ inf̄ aiām z diabolu p̄ cō-
sensum p̄cti mortal̄. Et ad illas nos inuitat̄
diabol? p̄ nūciū prauē suggestiōis: s̄z
nō recubas in p̄mo loco p̄ p̄cti delectatio-
nē: s̄z in nouissimo p̄siderado p̄fusionē et̄-
nā. Grego. Domesticanū est q̄ delectat:
s̄z eternū q̄d cruciat. Scōde s̄t nuptie gr̄e
s̄z vniō aie cū deo. Ad has inuitamur p̄
scripturas p̄dicatiōes: z inspiratiōes: sed
nō discubas in p̄mo loco. i. noli extolli de
gr̄a tibi collata. Grego. De medicina vene-
nū facit q̄ de gr̄a sup̄bit. Tertie s̄t nuptie
gl̄e. Ad has vocat̄ lucifer recumbere vo-
luit in p̄mo loco. Esa. xiiij. In celū cōscē-
dam r̄c: Jō cecidit. vt habet̄ ibidē. Sic z
q̄ p̄matū ambit. Ber. Ambī p̄matū: pos-
sīde archidiaconatū: ascende ad ep̄atū:
gd̄atim ascēdes: verūt̄ n̄ vsqz ad infern nō
uissima descēdes. **T**ertio p̄ponit̄ eq̄tas
z c. qz ois q̄ se exaltat hūiliabit̄ sponte vel
coacte: hūc vlt̄ in futuro. Et q̄ se hūiliat vo-

lūtariē exaltabit̄. Cyrill? Hoc dī fm. dī
uini iudiciū nō fm̄ hūanā cōsuetudinē s̄z
quā plures p̄cupiscētes honores p̄sequū-
tur. Alij vo se hūiliātes inglorij remanēt
Chryso. Ne timeas honore tuo destructo
si hūiliaueris teipm. Ita em̄ magis extol-
lit̄ gl̄ia tua: ita maior̄ efficit̄. Hec ē regni
ianua. Si voluerim? magni apparere nō
erim? magni s̄z z alijs debonorabim̄ores
Exēplū habem? i sat̄hana. Esa. xiiij. In
nabuchod. Dan. iij. Et i babil̄dā. Dan.
v. Et in sup̄bissimo antiocho. ij. Sach.
ix. Et in multz alijs q̄ p̄ suā sup̄biā deie-
cti s̄t. P̄s. Deiecasti eos dū alleuāz.

Tertio ar. Aud. r̄c. Cauete gr̄a sup̄-
bia ne cū sup̄bis deiciamini. Nota-
te qd̄ dī. xxvij. dī. c. Plimos. in fine. Ex-
empla alioz nos cauere p̄monēt in futurū
Et sic dī. ff. locati. Si q̄s domū. s. j. Pre-
uidere d̄z qd̄ cōtingere p̄t. Notate: si
essent due vie vna circa cacumen mōtis:
alia in valle plana z vidisses incedētes p̄
alta viā: turpiter corruentes. Alios aut̄
q̄ tēdebāt faciliter z secure pueniētes: quā
poti? illaz viāz eligeres. Nō dubito qm̄
securiorē. Expone z applica ad viā sup̄bie
z hūilitatis notādo illud Grego. Suidē
tissimū signū reproboz ē sup̄bia: electoꝝ
autem hūilitas.

Dñica. xvij. Ser. j.

Quod est.

Quod mādātū magnum in lege
Darth. xxij. Gr̄as ago
deo meo i p̄ oibz vob̄ in gr̄a dei: q̄ data ē
vob̄ in ch̄io iesu. j. Cor. j. Magna d̄pe
s̄t oia legis mādātā: q̄ a mag. s. a dō s̄t
data. Deut. vj. Hec s̄t p̄cepta q̄ manda-
uit dñs de? vr. Et p̄ magnū finē data
s̄t: qz obfuantibz b̄dictio p̄mittit̄: tran-
gressibz vero maledictio. Deut. xj. En-
pono vobis hodie b̄dictiōez z maledi-
ctiōē r̄c. Itē magna s̄t z rationabilissi-
ma Ro. vij. Lex quidē sancta z mandatū
sanctū iustū z bonū. Apparet ergo p̄cepto-
roz magnitudo. Tū ex p̄ceptoꝝ aucto-
ritate: tū ex finis sublimitate: tū ex māda-
toꝝ q̄litate. Vultū q̄ conandū est ad eoz
obseruantia. Et p̄ beati sunt: quibus est
data gratiē obseruandi. Propterea pau-
rr s

Dñica. xviii. post Trinitatis

lus scribens ad corinthios obseruatores
dine legis dicebat. Bñas ago zc. Ubi st
tria cōsideranda.

Primū: est gratia actio. Gratias ago
deo meo.

Scōm: gratiarū actiois p̄tinuatio: sp̄.
Tertiū: est huius cōtinuatiois ratio:
in gratia dei. zc.

De his oib⁹ ps. Bñdicam dñm in omni
tpe: semp laus eius in ore meo.

Quod. zc.

Prim⁹ ar. An libez arbitriū sine gr̄a
possit dñi implere mādara: Uide ser
mone sc̄do dñice, xiiij. post trinita. **P**ro
fūdamento aut nota. q̄ bñ z male operari
est in p̄tate hoīs. Arist. ij. ethi. In nobis
est sc̄tus: s̄lt̄r aut z malicia. Sicut eñ ope
rari bonū est in nobis: est ita z nō operari
Et quēadmodū etiam non opari malū
est in nobis: sic̄ opari. Propterea bñ dicit
Alanus in puerbys. Cur pp̄t̄ caput en
se secas: Cur sponte catenas demonis
incurris: Quia iussa subis: Cur ergo bñ
operari n̄sistat in adimpletiōe dñoz mā
datoz. ideo q̄rit. An p̄ liberū arbitriū. zc.

Dicit̄. vs̄. Et q̄ p̄clude q̄ nulla erit ex
cusatio si dñi trāsgrediamur mādara. **I**o
bñ notandū est illud Deut. vj. Erūt ver
ba hęc q̄ ego p̄cipio tibi hodie i corde tuo
z narrabis ea filijs tuis z meditaberis se
dens in domo tua z ambulās in itinere z
dormiens atq; p̄surgēs. i. vadēs ad dor
miendū z a lecto p̄surgēs. Seq̄t. Et liga
bis ea q̄si signū i manu tua: erūtq; an̄ oculos
tuos. zc. Hęc immérito: qz vt h̄t̄. **E**sa.
xxx. Hęc est via ambulare in ea: z neq; ad
dextram neq; ad sinistrā declinetis. Sūt
itaq; mādara tripl̄t̄ obseruanda. **P**rimo
corde p̄ iugē meditationē. iō dicit̄. Erūt in
corde tuo. **P**rouerb. vij. Fili: scribe verba
mea in tabula cordis tui. **S**cōdo in ore
per frequentē locutionē. iō dicit̄. Et nar
rabis ea filijs tuis zc. **I**osue. j. Nō rece
dat volumē legis ab ore tuo. **T**ertio in
manib⁹ p̄ opis executionē: iō dicit̄. Liga
bis ea in manib⁹ tuis zc. **D**eut. vj. Audi
israel: z obserua vt facias q̄ precepit tibi
deus vt bene sit tibi. **D**e⁹ h̄t̄ sunt man
datoz. tuo z trāsgressores: multo certe plu
res q̄ obseruatores. **F**ac̄ ḡ inuectiua cō
tra singulos mādara z trāsgressiōes: vt vi

debtis. **S**z vñ tot mala nisi qz nō p̄side
rant: nec auctoritate p̄cipiētis: neq; sinez
mādatoz: neq; eoz substātia: h̄ dictū sa
p̄ientis. **E**ccl. ij. Que tibi p̄cepit de⁹: cogi
ta sp̄. **F**igura. **L**euit. xj. Bñal qd̄ nō ru
minabat in mūdū erat: nec deo erat imolā
dū siue offerendū. Sic z illi q̄ mādara dñi
nō rumināt: in mūdū sūt. z a deo reprobādī.
Ps. **B**enedicti q̄ declināt a mādara tuis.

Sc̄d⁹ ar. In euāg. dñs ostendit qd̄ ē
mandatū magnū in lege. **L**icet ei ex
parte p̄cipiētis aut finis nō sit alterū alte
ro maius: bene tñ fm̄ diuersitatē materie
In toto autē euangelio tria sunt conside
randa.

Primū: est phariseozum maliciosa in
terrogatio.

Scōm: est saluatoris gr̄osa r̄s̄io.
Tertiū: ipoz a ch̄zo p̄uosa cōfutatō.
In h̄ sermone dicēdū de p̄mo qz accesserūt
ad iesum zc. vsq; ibi in lege. **U**bi ap̄
paret triplex malicia.

Prima est malicia cōuentiōis.

Scōda est malicia interrogatiōis.

Tertia est malicia tētatiōis.

Prima est zc. qz maliciose p̄uenerūt z ac
cesserūt ad iesum. **C**h̄yso. **L**ouenerūt
vt multitudine vincerēt: quē rōib⁹ sup̄are
nō poterāt. **A** p̄tate se nudos p̄fessi sunt:
q̄ se multitudine armauerūt. **D**icebāt em̄
apud se: vñ loq̄t̄ p̄ oib⁹: z siq̄dem vicerit:
oēs vicisse videamur: si autē vict⁹ fuerit:
vel solus videat̄ p̄fusus. **P**harisei q̄ oia
faciūt p̄t̄ hoīs z cogitatis. **P**rimū q̄ dez
venietes cū vno vincētī est: p̄ vñ: tñ po
s̄to qz in vno victo nō oēs intelligūt vos
oēs victos eē: nūqd̄ p̄sciētē v̄re sentiūt se
eē p̄fusas: **L**enis em̄ est p̄solatio q̄ in se
ip̄o p̄fusus est: qz ab alijs ignorat. **S**c̄
cūda ē malicia interrogatiōis: qz vñ ex
eis legis d̄ octo: interrogauit eum dicens.
Magister qd̄ est mādara magnū in lege:
Ch̄yso. **M**aḡm vocat eum nō vult eē dī
scipul⁹. **D**e mādara maḡ interrogat: quis
nec minimū obfuar. **T**ertia ē malicia.
zc. qz interrogauit nō scire desiderās: sed
tētans vt deciperet. **O**rig. **T**ētans diceb
bat: qm̄ nō tāq; ch̄z discipulus p̄ferebat
hāc vocē. **D**ēs ḡ q̄ nō discendi causa s̄ ten
tandi aliquē doctoz interrogat existimā
re dēm⁹ illū pharisei fr̄es. **D**ēs itaq; quis

maliciose pueniūt q̄ aliquē z q̄ p̄bis adu-
latoz̄is aut fraudulentis vtunt ad deci-
piendū: fr̄es sūt phariseoz̄. Interrogem⁹
igit nos nō rētātes sed scire desiderantes
nedū scientia q̄ sit intellect⁹ informatiua:
sz magis affectiōis excitatiua quod ē no-
bis p̄necessariū. Nā bene scire z male vl-
uere: nihil aliud ē q̄ seipm̄ p̄denare. Ex
emplū habemus in ip̄is phariseis q̄b⁹ di-
cebat dñs. Lu. xi. Ge vob legisperitis qz
tulistis clauē sciē: ip̄i p̄o nō introiistis z eos
q̄ introibāt phibulistis. Un̄ z Lu. xij. dr.
Seru⁹ sciēs volūtate dñi sui z nō faciens
plagis: yapulabit multis.

Uert⁹ ar. Aud. zc. Lauere ne-
cessitas phariseis q̄ de mādat⁹ q̄dē lo-
q̄bāt nō faciebāt cū tñ legē scia sine ope
nihil p̄lit Un̄ dr̄ ipator. L. d̄ scōis nuptiū
l. j. Regib⁹ n̄ris mores intēdīm⁹ corrigere
Et. xxij. q. v. Prodest. Hoc solū bñ agit
vt vita hoim̄ corrigat. Nā q̄d valz alicui
a p̄o p̄ncipēscire p̄stitutiōes p̄ncipis z
rūi facere. Applicā. Ro. ij. Nō auditores
legis iusti sūt: sz factozes iustificabūtur.

Dñica. xvij. p̄tri. Ser. ij.

Quod est

Quod est. In oib⁹ diuites facti
est in illo in oī p̄bor in oī
scia sic testimoniū ch̄i p̄firmatū ē in vob
ita vt nihil desit vob in vl. g. expec. re. testu
ch̄i dñi n̄ri. j. Cor. j. Hoc dixit obseruā
tib⁹ dī mādata. Et sūt ibi tria p̄siderāda
Prīmū: corinthioz̄ p̄nēdatio. In oī
bus diuites zc.

Secūm: p̄mēdatiōis rō. sic testimoniū
ch̄i p̄firmatū est. zc.

Tertiū: rōnis p̄firmatiō: ita vt nihil zc
Prop̄ hec bñ dr̄. ps. Btā gēs cur⁹ ē dñs
de? ei⁹ p̄pls quē elegit in hereditate sibi.
Quod est. zc.

Prim⁹ ar. An opa decalogi obligent
ad p̄cepta formata: sic. Deuter.
xvj. Iuste qd̄ iustū ē exēq̄ris. Cōtra. Dic
hierony. Anathema sit q̄ dr̄ deū p̄cepisse
impossibile. Sz nō ē in prāte pctōis ifoz⁹
mare opa sua. Rūdet Bon̄. in. ij. disti.
xxxvj. Opa formata p̄nt dici dupliciter.
Quo mō p̄ exclusionē deformitatis pcti.

Et h̄ mō p̄cepta obligāt ad opa formata
qz obligāt ad vitanda peccata mortalia.
Alio mō p̄ positionē dignitat⁹ meriti. Et
sic accipiūtur pp̄te. Et tūc distinguendū
est qz qdā ē obligatio absoluta ita qz si nō
faciat: omisiōis reatū incurrit. Alia ē cō-
ditionalis vtz si vult h̄re p̄miū. Et h̄ mō
mādata obligāt ad opa formata. Si autē
loquamur de obligatione absoluta h̄ pōt
ēē dupliciter. Aut loquēdo de mādat⁹ in
vnū collectis reductis vtz ad duo mādat⁹
ta charitatis: z sic obligāt ad op⁹ forma-
tū. Vel in se: si h̄z hō vñ possit in illud exte-
ri: vt in p̄paratōe ani. Tenet em̄ hō im-
plere mādata decalogi: vt p̄ h̄ p̄paret ioz
cū gr̄e. Aut loquēdo de q̄libet mādato sin-
gillatim z p̄ se: z sic nō obligant ad opera
formata. Ad illud autē qd̄ obijcit dicēduz
qz qdā ē mod⁹ iusticie q̄ facit opus meriti-
torū. Ali⁹ est q̄ excludit deordinationē in-
tentionis. Et hic est in p̄cepto: nō autē p̄-
mus. Hec Bon̄. Pro sūd. Vultuz est
attendendū ad dei mādata cū dīa de ley-
gib⁹ hūanis dicat Iuuenalis Respice qd̄
moneant leges: qd̄ curia mander: premia
q̄nta bonos maneāt q̄ fulmine iusto. Et
cyts z capito ruerint dānante senaty. Un̄
z Aristo. j. politicoz̄. Sic optimū aialuz
est hō lege fruēs: ita pessimū est a legez iu-
sticia separatus. Sed q̄ritur An manda-
ta legis diuine. zc. Dic rñ. vt supra. Et q̄
p̄clude qz nō pōt ēē p̄cepti trāsgressio abs-
qz deformitate pcti: nec tñ erit meritoria
ei⁹ impletio absqz gr̄a z charitate. Ideo
bñ dicit paulus. j. Cor. xij. Si charitatē
nō habuero nihil sum. Heu heu vbi nūc
charitas: Rara certe nūc charitas ad de-
um: pene nulla ad p̄ximū. Osee. iij. Nō ē
p̄itas: nō est mia: nō ē scia dei in terra. Iō
maledictū: mēdactū: homicidiū: furtū: et
adulteriū: iudauerūt: z sanguis sanguis
nē tetigit. zc. O miseri pensate: q̄ tremen-
da sit diuine legis trāsgressio. Figura
Exodi. xix. In datione legis ceperūt au-
diri tonitrua z voces z tuba terribilis so-
nans: z erat mons totus terribilis adeo
vt p̄pls nō auderet iuxta stare. vt habet
Exod. i. Hoc enim fuit figura horrois
quē passuri sunt mandatorū trāsgressoz̄
res i p̄spectu iudic⁹ Un̄ ibid̄ ait moyses

Dnica. xvii. post Trini.

ad plm. Ut pbaret vos venit de? et vt
terror illi? esse in vobis et no peccaretis.

Scds art. In pced. rē. In hoc dicens
dū de saluatoz gōsa rōne q lz q
tētans pharise? interrogaret eū: tū benignē
rōdit dī. Diliges dñm rē. rōsqz ibi: et pphē
Ubi tria ponit p ordinē

Primo pmi mādati expōsitiōe.

Scdō scdō mādati supadditiōe.

Tertio vtriusqz pfectiōe

Primo igit rē. dices: Diliges dñm deum
tuū ex toto corde tuo et ex tota ania tua et
ex tota mēte tua. Chrys. Nō dicit: time: s;
dilige. Timere em est seruoꝝ: diligere fili
oꝝ. Timor sub necessitate est: dilectio in
libertate. Idē. Diligere deū ex toto cor
de: est vt cor tuū nō sit inclinātū ad alie
rei dilectiōez: magis q̄ dei. Diligere euz
ex tota ania: est certissimū hēre aim in p
tate: et firmū esse in fide. Tota pō mēte di
ligere: est vt oēs sensus deo vadēt. Cuius
em intellect? deo ministrat: cui? sapia cir
ca deū est: aut? cogitatio ea q̄ dei sūt tra
ctat: cui? memoria q̄ bona sunt recordat:
tota mēte diligit deū. Glo. Ex toto corde
.i. intellectu: Aia. i. voluntate: Dēte. i. me
moriz: vt nihil ei p̄trariū sentias: aut ve
lis: aut recorderis. Bern. Toto corde. i.
sapiēt? suggestiōe diaboli ne seduca
mur. Tota ania. i. dulcē p̄tra delectatiō
nes carnis ne alliciamur. Tota mēte: id ē
fortiter p̄tra p̄furas mōi ne opp̄mamur
Subiūgit et dñs: Hoc est maximū et p̄mū
mādatū. maximū inqz dignitate: qz d ma
ximo. i. de deo diligēdo. Et p̄mū in inten
tione subētis. Finis em in intētiōe p̄cedit
ea q̄ sunt ad finē.

Scdō ponit rē. dices:
Scdm aut sile est hūc. Nō eq̄le dr: sed sile
qz de actu sili. s. de dilectione: vel de re sili
deo. s. de hoie q̄ est imago dei: in q̄ etiā dō
diligis sicut rex in sua imāgie honorat: vt
dicit Chrys. Et ponit illd scdm dī. Dilig
ges primū tuū sicut teipm. i. ad id ad qd
teipm. s. ad iusticiā et salutē: et eo ordine q̄
teipm. s. pl? aiaz q̄ corp?. Jō dr Aug. U
de pus si iā nosti diligere teipm: et p̄mitto
tibi primū quē diligas sicut teipm. Si aut
nō nosti diligere te: timeo ne decipias pri
mū sicut te. **T**ertio ponit illoꝝ duoz
mādatoz pfectiōez dī. In his duobz mā

dati tota lex p̄dēt et p̄phe. Ro. xij. Ple
nitudo legis est dilectio: q̄ vtriqz dilectio dī
et p̄mi forte facit aim ad oia bona exequi
da et mala sustinēda. Can. vi. Fortis ē vt
mors dilectio. Exem. in li. de apibz. Cui
quidā canonic? reglar? dicit? Joānes pos
lin? p̄dicaret in moasterio catipratēsi can
onicoꝝ reglarū iuxta cameracū i festo
aploꝝ Philippi et Ja. Et verbū illd dñi
cū h̄ret in manibz Qui manet in mez ego
in eo: hic fert fructū mltū. Et crebz p̄fati
onibz illi p̄bo insisteret: p̄go qdam anicla
feruētissima spū cepit p̄mo intra se fremē
re: p̄ nimio ardore deuotiōis in oibz mē
bris Juri. Sed cū ter aut q̄ter rep̄meret
circūuentū pulsibz sociat? tandē p̄dicit?
religiosus inseparabile brē aie vniōne cū dō
cōmixture aq̄ et vini p̄pauit. Quo Adito
spūs dicte p̄ginis cor ei? q̄si mustū absqz
spiraculo lagūculam rūpere solet: cū san
guinis effusioe et clamore dirupit: et sic ip̄a
in p̄spectu oim expirauit. De dilectiōe at
p̄mi habem? notabile exemplū in bea
to Joāne eu āgelista q̄ tāfreq̄ter discipu
lis dicebat: Filii diligite alteruz. Cū
q̄ interrogaret eū tāsepe hoc diceret. Re
spondit: quia p̄ceptū dñi est. Uñz Pau
lus Ro. xij. Qui diligit primū: legem
impleuit.

Tertio art. Aud. rē. Nō est q̄ p̄ren
dum de diuinis mandatis: qm oia
p̄tinent ad dilectione que facilis est cum
sit actus voluntatis. Audite peccatores
An nō timetis damnari qui quidie cōtra
dei mandata facitis. Forte dicitis: Deus
non est ita terribilis sicut olim fuit Ade.
Dicūt etiā aliqui q̄ hoc faciebat ad ter
rendū nos: sicut et de diluuiō rē. et de pu
nitione Chore Aume. xvj. Et ita de mult
tis alijs Cuius legis transgressoꝝ: Au
dite quid dicat lex. Si imp̄ialis maiestas
.i. de legibus. Sentētia cōtra aliquē da
ta pro aliquo casu nedū pro illo: sed etiā p
oibus seq̄abus similis offense debet ser
uire. Et decretalis de excessibus prelatoꝝ
rum. ca. j. Pro vestris excessibus vos tā
liter puniemus q̄ timore pene vestre ce
teri a similibus abstinēbūt. Nam punitio
vni? oz esse metus mltoz. Pōe exēplū iu
ra legē. qd q̄mō dicit? o peccatores. Audite

lesum dicere: Bar. xij. Quod autem vobis dico: oibz dico vigilate. Et que vigilabimz quod horredum est incidere in manu dei vtriusque. Heb. x.

Dñica. xvij. post Trinitatis.
Sermo tertius.

Quod est.

Et confirmabit vos usque in finem sine crimine in die aduentus domini nostri lesu christi. Cor. i. Si ei? maius data obseruetis: confirmabit vos etc. vbi scripta cõtemplanda.

Primũ desideranda pmissio. Confirmabit vos.

Secundũ pmissionis procuranda cõditio sine crimine.

Tertium eiusdem p̃tinuatio. Et iterum in die domini etc. usque in finem. De his tribz. i. De v. p̃p̃e p̃ficiet: p̃firmabit: solidabitqz.

Quod etc.

Primo ar. An lex vet? sit grauior nõ uet? nõ. Ars et virtus sũt circa difficultate: vbi maior p̃tus: ubi maior difficultas: s; maior est p̃tus in lege noua. Contra. Matt. xj. Jugum meum suauis est: et iugum leuē. Rñder Bo. i. iij. dist. xl. De duabz legibz est loq̃ tripliciter. Primo mō rōne p̃ceptoz obligatũ: sic q̃ntũ ad numerũ lex vet? erat grauior p̃pter multitudinẽ iudicialiũ et ceremonialiũ. Quãtũ p̃o ad p̃fectionẽ et arduitate: q̃ntũ et difficult? est euãgelium. Secũdo mō rōne affectionum monetũ. et sic leu? est euãgelium: ad cuius obfuantia monet amor q̃ alleuiat on? q̃ vetus lex ad cui? obfuantia monebat timor cui iuncta erat grauis punitio: qd̃ figuratũ fuit. Exo. xvij. vbi d̃r q̃ man? moysi erat graues. Tertio mō rōne sacramentoru adiuuatũ: et sic multũ leuior est lex noua q̃ vetus: qz sacra ve. le. multũ habebant p̃od̃ etz et paz de efficacia p̃tus. Ecõtra p̃o sacra noue leg̃ parua hñt difficultatẽ et mltã utilitatẽ. Ad illud aut̃ qd̃ obijct̃ dicitũ q̃ p̃t? est d̃r circa difficile ipi nature p̃uate p̃tute: nõ ar̃ respectu nature iformate et p̃t am̃ eleuate. Hec Bo. Pro fũd. In hũanis opibz grauitas et difficultas puenit p̃ter qz ex voluntate. Nã vt d̃r Telectius. Nulla est tã facilis res q̃ñ difficultis

lit: quã iuit? facias. Jo Sã ad Lu. Da operã ne qd̃ vnqz inuit? facias. Involente nõ est necessitas Qui iperta libes accipit p̃p̃e acerbissimã fuitur? effugit. Lũ q̃ q̃rit̃ de grauitate leg̃ nõ. ac ve. etc. Dic rñ. vrs. Et q̃ clude q̃ deuotio multũ alleuiat opus. Vñ Ber. Vbi amor nõ labor s; sapor. et Aug. Dia seua et imantia: facilia et p̃pe nulla facit amor. Sed hoc nũc impletur p̃pheta pauli dicentis. ij. Tim. iij. Erũt hoies seipos amãtes: etc. seq̃t̃ s; ne affectioẽ etc. De q̃ sũt sine affectioẽ sp̃aliũ: s; mlti afficiũt ad carnalia: multũ sũt sine affectioẽ sp̃aliũ: itõ eoz opa nõ sũt deo accepta. Figura. Leuit. ij. p̃cipitur thus poni i sacrificijs Et Leuit. vj. Ignis in altari sp̃ ardebit: quẽ nutriet sacerdos subijciens ligna manu per singulos dies. Per thus sũt deuotio q̃ et p̃ ignẽ sũt q̃ ignis deuotiois nutriendus est p̃ ligna bonaz p̃siderationũ. Vbi aut̃ est huius deuotio: nihil est graue. Vñ et Exo. xvij. postqz dictũ est q̃ erãt man? moysi graues. Aaron et hur posuerũt lapidẽ sub? eũ et sustinabant man? ei?. Aaron interpretat̃ mōs fortis sine mōtanus: et sũt eleuationẽ mētis celestia. Et hur interpretat̃ lumẽ aut ignis seu icẽdũ: et sũt feruorẽ deuotiois. Isti duo sustinet et alleuiat man?. i. opa subijciẽdo lapidẽ. i. ch̃m cui? cõsideratio oia reddit leuia. Vñ sup̃ illd̃. j. Jo. v. Mandata ei? graua nõ sũt. Glo. Habẽti charitatẽ.

Secũdo ar. In p̃ced. etc. In isto dicent̃ dũ de p̃uosa phariseoz p̃futatione. Quẽm vt ait Chrysostomus. iudei existimantes ch̃m purũ hoiem eẽ tentabãt eũ: neqz tentassent si filiũ de credidissent: iõ volens eis oñdere q̃ de? erat: talẽ interrogatõne eis p̃posuit: dicens. Quid vob̃ videt̃ de ch̃o. i. de messia p̃misso cui? fili? est. Hoc iõ forte q̃rit: qz ex q̃ totã legẽ direxerat ad duo mãdata dilectiois: vult ostendere hec duo mãdata reduci ad vnũ diligibile qd̃ est ch̃s. Nihil em̃ diligit̃ tãqz d̃s et p̃xim? nisi ch̃s. Dicit̃ ei David: credẽtes illũ eẽ purũ hoiem. At illis: arguẽdo in x̃rũ. Quõ q̃ si ch̃s est pur? hõ vt creditis: dauid eũ in sp̃sc̃o vocat eum dñm suũ: qd̃ nõ liceret si eẽt fili? ei?. Dicit̃ eni dauid. Dixi dñs dño meo: sedẽ a dextris

Dnica. XIX. post Trinitatis

meis etc. Si ergo dauid vocat eum dominum suum: quomodo filius eius est? Et non poterat ei respondere verbum: neque ausus fuit quicquam ex illa die eum amplius interrogare. Hieronimus. Non confutari sermonibus: ultra non interrogat: sed aperit sibi sicut comprehensum romane tradit praefati. Et hoc intelligimus venena invidie superari quidem posse: sed difficile quiescere. In verbis autem dicitis dauid adducit: a domino ad perfuasionem phariseorum: declarat triplicem veritatem circa personam christi.

Prima est veritas specialis dominationis.

Secunda est veritas equalis sessionis.

Tertia est veritas victorialis triumphantis. Prima igitur etc. quia dauid vocat eum dominum. Si autem dicit Hieronimus. Vocat eum dominum suum non errore incerto nec propria voluntate: sed a spiritu sancto. Secunda est veritas equalis sessionis: cum dicit. Sede a dextris meis. Impossibile est enim purum hominem sedere a dextris dei. Dicit ergo dauid. Dixit dominus. i. deus pater: cum dicitur. Sedere a dextris meis: dominus meo. i. filio suo: sedere a dextris meis: secundum quod deus es. Remigius. A dextris dei sedere est in honore et equalitate paterne dignitatis manere. Tertia est veritas etc. cum dicit. Donec ponam inimicos tuos: scabellum pedum tuorum. i. donec homines tibi rebelles subiugauero: vel bona et voluntaria subiectioe ut credant te verum deum et hominem: vel coacta subiectioe ut in die iudicii puniantur et credant inuicem: ita ut velint nolint subiecti sint tibi: sicut scabellum pedum est subiectum. Remigius. Donec tibi per infinito ponitur: ut sit sensus: sed semper et inimici tui subiecti sint pedibus tuis. Et ut dicit Chrysostomus. Hoc debuit eos inducere ad timorem: sed nec sic induci sunt. Talis enim consideratio etiam nos ipsos inducere debet ad timorem quam necessario habemus coram tanto iudice comparere: et ab eo suam duram et increpationem sustinere.

Exemplum legimus in vitaspa. quod quidam interrogavit senem. Unum abba mihi hoc. Cor meum durum est. Non timet deum: quomodo eum timebo. Respondit senex. Puto quod si homo in corde suo retineat increpationem: possidebit timorem. Dicit ei frater. Et quid est increpationem? Respondit senex. Ut homo in omni re increpetur per animam suam: et cogitet quod necessario oportet tamen des occurrere et increpationem eius et scripturarum sustinere eum dura sententia. Ecce. ij.

Cor durum male habebit in nouissimo.

Tertio ar. Aud. quoniam christus est summus dominus coram quo etiam velimus nolimus comparere nos oportet. Quamquam timere debemus eius mandata transgredi. Nam ut habet extra de maiestate et obedientia. Si quis venerit. Et. ff. de re militari. l. desertore. c. s. Si miles: vassalus non obediens mandato principis: morte dignus est. Donec casum ut vi debis: notando illud Leviticus. xix. Ego dominus leges meas custodite.

Dnica. xix. post trinitatis.

Sermo primus.

Transfreta

Quit et venit in civitatem suam. Matth. ix. Renouamini in spiritu mentis vestre et induite novum hominem quem secundum deum creatus est in iustitia et scititate veritatis. Eph. iij. Si volumus spiritualiter transfretari et venire in civitatem celestem: oportet nos renouari. Iuxta verba beati pauli. di. Renouamini etc. Ubi apostolus inducit ad tria.

Primo ad reformationem Renouamini etc. Secundo ad reformationem: et induite novum etc. novum inquit hominem. i. christum imitando eius sanctam conversationem.

Tertio ad informationem. in iustitia et scititate veritatis. De primo. Ro. xij. Reformamini in novitate sensus vestri. Et attende quod homo quantumvis sit perfectus debet semper reputare se de novo inchoare. Ecce. xvij. Cum presumaverit homo: tunc incipiet. De secundo. Ro. xij. Induimini dominum iesum christum. De tertio. Ibidem. Induamur arma lucis.

Transfretavit etc. **P**rimo ar. An decuerit christum transfricare. i. mare huius mundi transire pauperem vitam succedere. Non. Quibus maxime inultavit homines ad exemplum humilitatis. Iuxta illud. Matt. xj. Discite a me quia mitis et humilis maxime comedat in divitibus. Contra. Matt. vij. Filius hominis non habet ubi caput suum reclinet. Respondit Tho. ij. p. q. xl. Christum decuit in huius mundo pauperem vitam ducere. Primo quod quod erat per gratiam predicatio officio propter quod venit. Oportet enim predicatores a cura re secularium esse absolutos. Unum ipse apostolos ad predicandum mittens dixit eis. Nolite possidere aurum etc. Secundo